

رژیم اسرائیل و سرقتی که از میراث فرهنگی فلسطین می‌کند!

پاک‌سازی فرهنگی برای دیار عبری!

جشن‌های باستانی مانند
«نوروز» که ریشه در تمدن‌های
بین‌النهرین و ایران دارد، با اضافه کردن
روایت‌های توراتی به عنوان «عید یهودیان
شرقی» بازتعریف شده‌اند

این مقف، کاملاً برگرفته از ادبیات هندو- فارسی است و هیچ ارتباطی
با سنت‌های یهودی ندارد.

دیگر چه سرقت‌هایی سراغ داریم؟

عبری‌ها در حوزه جشن‌های باستانی و زبان‌شناسی نیز به مصادره
نظام‌مند فرهنگ‌های منطقه پرداخته‌اند. جشن‌های باستانی مانند
«نوروز» که ریشه در تمدن‌های بین‌النهرین و ایران دارد، با اضافه کردن
روایت‌های توراتی به عنوان «عید یهودیان شرقی» بازتعریف شده‌اند،
حتی آیین‌های مشترک کشاورزی مانند «جشن برداشت محصول» که در
فرهنگ فلسطینی به نام «خمیر» شناخته می‌شد، با تغییر نام و محتوا به
تقویم عبری منتقل شده‌اند. در حوزه زبان‌شناسی نیز واژگان عبری مانند
«یافا» (که نام اصلی شهر است) به «تل‌آویو» تغییر یافته‌اند و اصطلاحات
فلسطینی مانند «طشیر» (گچ) با تلفظی مشابه در زبان عبری به عنوان
واژه‌ای «یهودی» ثبت شده‌اند، حتی نام‌های جغرافیایی مانند «البحر
المیت» (دریای مرده) که در متون تاریخی عبری و مسیحی به‌کاررفته،
امروز در رسانه‌های غربی عمدتاً با نام عبری «ایم‌هام» معرفی می‌شود.

سخن آخر، هدف نهایی از این مصادره فرهنگی چیست؟

هدف نهایی رژیم اسرائیل از این مصادره‌های فرهنگی، ایجاد روایتی
تحریف‌شده از تاریخ و هویت منطقه است تا با حذف تدریجی
میراث فلسطینیان و دیگر ملل، موجودیت خود را به عنوان «دولتی
با پیشینه تاریخی عمیق» توجیه کند. این پروژه با جعل پیوندهای
فرهنگی ساختگی، سعی در قطع ارتباط مردم بومی فلسطین با خاک و
تاریخشان دارد تا حقانیت اشغال را طبیعی جلوه دهد. چنین اقداماتی
نه تنها سرقت میراث ملموس و ناملموس است، بلکه بخشی از جنگ
نرم برای حذف هویت مقاومت و تثبیت هژمونی صهیونیستی بر
منطقه و در نهایت حذف فلسطینیان و حرکت به سمت استیلای
کامل بر منطقه است.

محمدعلی یزدانپار

وقتی اعراب به «خلیج فارس» ما آن نام جعلی
و نجسب را نسبت می‌دهند چه حسی دارید؟
چه احساسی دارید که قطری‌ها و ترک‌ها این سینا
و مولوی را از خودشان معرفی می‌کنند؟ وقتی
زعفران ایرانی به اسپانیا صادر و آنجا بسته‌بندی
و به عنوان زعفران اسپانیا در جهان پخش می‌شود ناراحت می‌شوید؟
برایتان سخت است که میراثان را از دست بدهید؟ اگر این اتفاقات
زیاد و پیاپی رخ دهد حتی ممکن است فکر کنید دیگرانی هستند که
سعی دارند میراث شما را و طبیعتاً بعد از آن خود شما را از صحنه تاریخ
پاک کنند. اگر این فکر را می‌کنید، حق دارید، دهه هاست که در نزدیکی
ما، رژیم عبری در حال مصادره و بازتعریف میراث فلسطینی و لبنانی و
قالب‌کردن آن به جهانیان به عنوان فرهنگ عبری است، در این شماره به
بررسی بخشی، و فقط بخشی از این سرقت‌ها می‌پردازیم.

سرقت فرهنگی، از کجا تا کجا؟

رژیم اسرائیل در گستره‌ای وسیع از حوزه‌های فرهنگی دست به مصادره
و تحریف میراث دیگر ملل زده است. در عرصه غذا، پوشش سنتی و
صنایع دستی، عناصر اصیل شرقی و غربی را به نام خود معرفی کرده‌اند.
موسیقی و رقص‌های فولکلور منطقه که ریشه در سنت‌های فلسطینی و
عربی دارند، به عنوان «موسیقی یهودی» بازنمایی می‌شوند. در معماری،
سبک‌های بومی و اسلامی را با تغییراتی جزئی به نام معماری اسرائیلی
عرضه کرده‌اند. ادبیات و هنرهای تجسمی نیز از این مصادره در امان
نمانده‌اند، جایی که مضامین و روایت‌های منطقه‌ای به نام نویسندگان
و هنرمندان اسرائیلی ثبت شده‌اند. جشن‌های باستانی و آیین‌های
مذهبی مشترک میان ادیان نیز مورد تحریف قرار گرفته‌اند. حتی در
حوزه زبان، واژگان و اصطلاحات عربی با تغییراتی جزئی به فرهنگ
عبری منتسب شده‌اند. نام‌گذاری اماکن جغرافیایی و تاریخی نیز
بخشی دیگر از این پروژه وسیع جعل هویت است که با هدف حذف
تدریجی میراث فرهنگی اصیل ساکنان منطقه انجام می‌شود. این روند
نظام‌مند، نه تنها یک سرقت فرهنگی، بلکه تلاشی برای بازنویسی تاریخ
و هویت‌زدایی از مردم بومی است.

مگر غذا هم می‌شود دزدید؟

بله که می‌شود! رژیم عبری با برنامه‌ای نظام‌مند به مصادره و تحریف
غذاهای سنتی منطقه پرداخته است. غذاهای اصیل فلسطینی مانند
فلافل، حمص، مسخن، کعک و معجنات که قرن‌ها بخشی از فرهنگ
غذایی فلسطین بوده‌اند، امروز در رسانه‌های غربی به عنوان «غذاهای
اسرائیلی» معرفی می‌شوند. این رژیم با تبلیغات گسترده و استفاده از
ایزارهای رسانه‌ای، نه تنها این خوراکی‌های سنتی را به نام خود ثبت
کرده، بلکه با ایجاد تغییرات جزئی در دستورالعمل‌ها، سعی در قطع پیوند
این غذاها با خاستگاه اصلی‌شان دارد. حتی شیرینی‌های سنتی مانند
کنافه که ریشه در شهر نابلس دارد، اکنون در بسیاری از منابع بین‌المللی
به عنوان یک دسر «یهودی» معرفی می‌شود.

لباس؟ واقعاً، لباس؟

تعجبی ندارد، بله پوشاک هم بخشی از دزدی‌های فرهنگی رژیم
است. رژیم اسرائیل در حوزه پوشاک نیز به مصادره نمادهای فرهنگی
منطقه پرداخته است. کوفیه، این پارچه سیاه و سفید نمادین که
قرن‌ها بخشی از هویت فلسطینی‌ها بوده، امروز در رسانه‌های غربی
به عنوان «پوشش یهودی» بازنمایی می‌شود. دشداشه، لباس سنتی

مردان عرب، نیز با تغییراتی جزئی به عنوان مد «شرقی اسرائیلی»
عرضه می‌شود، حتی صنعت مد اسرائیل با کپی‌برداری از طرح‌های
سنتی فلسطینی مانند گل‌دوزی‌های تطریزی که هر نقش آن روایتی
از تاریخ و جغرافیای فلسطین است، این هنر اصیل را به نام خود به
بازارهای جهانی معرفی کرده‌اند. این سرقت سازمان‌یافته تنها به
پوشاک محدود نبوده، بلکه شامل زیورآلات سنتی، طراحی پارچه و
حتی شیوه‌های بافت نیز می‌شود.

بیا و حداقل به موسیقی رحم کن!

امکان ندارد! رژیم عبری در حوزه موسیقی به شکلی سیستماتیک به
مصادره و تحریف عناصر موسیقی شرقی پرداخته است. مقام‌های اصیل
عربی مانند «بیاتی»، «حجاز» و «راست» که در موسیقی فلسطینی ریشه‌ای
چندصدساله دارند، با تغییر نام و ادعای ابداع، به عنوان «مقام‌های
یهودی» معرفی می‌شوند. ریتم‌های سنتی مانند «واحد-آکد» (۴/۴)
و «سایغ» (۶/۸) که در موسیقی فلسطینی کاربرد گسترده‌ای دارند، با
تغییرات کوچک در آرایش ضرب‌ها و عرضه در قالب‌های مدرن، به عنوان
ابداعات موسیقایی اسرائیل به جهان عرضه می‌شوند، حتی تکنیک‌های
اجرای مانند «تکریز» (تمرکز روی یک نت) و «تحریر» در آواز که بخشی
از مهارت‌های سنتی خوانندگان عرب است، امروز در رسانه‌های غربی
به عنوان «سبک‌های آوازی یهودی-شرقی» بازاریابی می‌شوند. این سرقت
هنری حتی شامل ترانه‌های فولکلور فلسطینی نیز شده که با تغییر متن
به زبان عبری و حفظ ملودی اصلی، به عنوان آثار جدید معرفی می‌گردند.

حتماً سراغ ادبیات هم رفته‌اند

اصلاً مگر می‌شود بخواهی یک فرهنگ جعلی بسازی و سراغ میراث
ادبی جعلی نروی؟ رژیم اسرائیل در حوزه ادبیات کهن نیز به مصادره
میراث فرهنگی منطقه پرداخته است. اشعار شاعران اندلسی مانند
ابن‌زیدون و ابن‌خفاجه که بخشی از میراث مشترک جهان عرب است، با
ترجمه به عبری و حذف نشانه‌های هویتی عربی، به عنوان «ادبیات یهودی
اندلس» معرفی می‌شوند. داستان‌های فولکلور فلسطینی مانند «زرقاء
الیمامه» و «عنتره» که سینه‌به‌سینه نقل شده‌اند، با تغییر شخصیت‌ها و
فضاسازی‌ها در قالب داستان‌های «تلمودی» بازنویسی می‌شوند. حتی
متون کهن عربی مانند «کلیله و دمنه» که اصل آن به ابن مقفع می‌رسد،
با ترجمه‌های تحریف‌شده و اضافه کردن روایت‌های یهودی، به عنوان
متون ادبی عبری به بازار عرضه شده‌اند. این سرقت سازمان‌یافته شامل
غزل‌های عاشقانه عربی نیز شده که با تغییر ساختار و محتوا، در قالب
«اشعار یهودی شرقی» بازنویسی می‌شوند، به عنوان مثال مؤسسه مطالعات
فلسطینی در سال ۲۰۱۸ در مورد مصادره ابن‌زیدون نوشت: «در سال‌های
اخیر، اشعار ابن‌زیدون و دیگر شاعران عصر طلایی اندلس، در برخی
ترجمه‌های عبری با حذف زمینه‌های اسلامی-عربی و اضافه کردن
تفسیرهای یهودی، به گونه‌ای بازنویسی شده‌اند که گویی بخشی از
میراث ادبی یهودیان اسپانیا هستند.

برای مثال مجموعه‌ای تحت عنوان «شعرای یهودی سفارادی» (۲۰۲۰)،
انتشارات تل‌آویو) اشعار او را در کنار شاعران یهودی آورده، بدون اشاره به
هویت عربی-اسلامی او و یا «سمیع حموده» در کتاب «تصرف ادبیات
شرقی توسط اسرائیل نوشته است که در سال ۲۰۱۲، انتشارات «موساد
بیالیک» در تل‌آویو نسخه‌ای از کلیله و دمنه را با عنوان «مشلی و موتال»
(תרגום לעברית של קלילה ודמנה) منتشر کرد که در مقدمه آن ادعا
شده بود این اثر «ریشه در حکمت یهودیان شرق دارد» و شخصیت‌های
آن با روایت‌های تلمودی تطبیق داده شده‌اند. درحالی‌که متن اصلی اثر